

REFERAT Inddragelsesudvalget d. 06-04-2022

Mødedato Onsdag d. 06. april 2022 kl. 13:00

Mødested Mødelokale 7

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Region Sjællands pårørendepolitik.....	6
Studietur.....	11
Introduktion til Danske Regioners ”Politisk arbejdsgruppe om demokrati og borgerinddragelse”.....	15
Drøftelse af arbejdsform og fokusområder i 2-årig arbejdsplan.....	19
Drøftelse af udvalgets kommissorium.....	23
Eventuelt.....	28
Godkendelse i Prepare af deltagelse i møde i Inddragelsesudvalget 6. april 2022.....	31

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2022-01244

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Sagsresumé

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Indstilling

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

.

Punkt 2: Region Sjællands pårørendepolitik

EMN-2022-00252

Bilag

Hvidbog over høringssvar

Udkast Region Sjællands pårørendepolitik_tilrettet efter høring

2 (Åben) Region Sjællands pårørendepolitik

Sagsresumé

I Budgetaftale 2021 indgår udarbejdelse af en regional pårørendepolitik. Den udarbejdede pårørendepolitik sendes nu til høring i Inddragelsesudvalget, Sygehusudvalget, Social- og psykiatriudvalget samt Det nære sundhedsudvalg. Udvalgene drøfter udkast til pårørendepolitikken før den endelige politiske behandling.

Sagsfremstilling

I Budgetaftale 2021 indgår udarbejdelse af en regional pårørendepolitik. Politikken er nu klar til politisk høring. Politikken er udarbejdet på baggrund af bidrag fra patienter, pårørende og personale.

Ved etablering af det ny Regionsråd 2022-2026 er ansvaret for pårørendepolitikken placeret i Inddragelsesudvalget.

Den udarbejdede pårørendepolitik sendes nu til høring i Inddragelsesudvalget, Sygehusudvalget, Social- og psykiatriudvalget samt Det nære sundhedsudvalg.

Baggrund

Inputproces

Der er etableret en patientreferencegruppe med repræsentation af Patientinddragelsesudvalget og foreningerne Pårørende i Danmark og Kræftens Bekæmpelse samt en projektgruppe bestående af sygehusene, Psykiatrien og Det Nære Sundhedsvæsen.

Der er i maj og juni 2021 gennemført en inputproces i to spor:

1. Inputkampagne med spørgeskema til pårørende, patienter og personale. Her er indkommet 407 besvarelser jævnt fordelt på de tre målgrupper.
2. Interviews af interessenter, herunder:
  - Sygehusrepræsentanter fra projektgruppen
  - Hospitalspræster
  - To afdelinger, der har arbejdet særligt med pårørendesamarbejde
  - MED-Hovedudvalg, repræsenteret via Sygehusområdets underudvalg
  - Danske Lægeseekretærer og DSR
  - Sygehusenes patient- og pårørenderåd

De samlede input er anvendt i udarbejdelse af pårørendepolitikken.

Politisk proces

I september 2021 har Sygehusudvalget godkendt rammer og principper for pårørendepolitikken med ønske om, at politikken også skal gælde Psykiatrien. Udvalget anbefalede videre, at der i

høringsprocessen gøres overvejelser om, hvad en realisering af indsatserne vil kræve af tid og ressourcer.

I december 2021 har Udvalget for Social- og Psykiatri taget til efterretning, at politikken også dækker Psykiatrien. Udvalget kom med følgende input: Det er vigtigt med et fælles sprog, uddannelse og støtte til de pårørende, og hvordan ledere og medarbejdere kan arbejde mere systematisk med pårørendesamarbejdet med fokus på kultur og adfærd – også i relation til LUP. Derudover er der fra udvalgets side opmærksomhed omkring forventningsafstemning med de pårørende i forbindelse med implementeringen af politikken.

Høringsproces

I februar 2022 har pårørendepolitikken været i høringsrunde hos patientforeninger, fagorganisationer samt på sygehuse og i Psykiatrien. De indkomne hørings svar, de deraf afledte rettelser samt administrationens kommentering af hørings svarene er samlet i en hvidbog. Udkast til pårørendepolitik efter første høringsrunde og hvidbogen er vedlagt sagen.

Videre proces

Efter den politiske høring forelægges politikken til godkendelse i Inddragelsesudvalget, i Forretningsudvalget og i Regionsrådet.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter udkast til pårørendepolitikken før den endelige politiske behandling.

Sagen afgøres af Inddragelsesudvalget.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Sagen blev drøftet. Udvalget bakker overordnet op om udkast til en samlet pårørendepolitik for Region Sjælland. Udvalgets tekstmære bemærkninger indgår i det videre arbejde med endelig justering af pårørendepolitikken.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem (A)
Medlem (V)

Bilag

1. Hvidbog over hørings svar (DokID: 10219453 - EMN-2022-00252)
2. Udkast Region Sjællands pårørendepolitik_tilrettet efter høring (DokID: 10312720 - EMN-2022-00252)

Punkt 3: Studietur

EMN-2022-01244

3 (Åben) Studietur

Sagsresumé

Udvalget bad på sidste møde administrationen om at udarbejde forslag til en studietur for udvalget inkl. datoforslag. Sagen præsenterer tre mulige destinationer for en studietur samt to konkrete datoforslag i anden halvdel af 2022 som oplæg til en drøftelse i udvalget.

Sagsfremstilling

På sidste udvalgsmøde d. 9. februar 2022 blev det aftalt, at administrationen skulle undersøge muligheder i forhold til en kommende studietur i for udvalget.

I forhold til den formelle ramme for studieture for udvalgene, herunder den økonomiske ramme, henvises til "[Retningslinjer for studieture for Regionsrådet i Region Sjælland og dets udvalg](#)".

Overordnet er der to mulige modeller for en studietur: Indenlands eller udenlands.

Studietur(e) indenlands

Udvalget kan vælge en model med en eller flere studieture/studiebesøg i Danmark. Turene kan organiseres som endagsture uden overnatning eller som en eller flere ture med overnatning. Studietur(e) indenlands kan planlægges med fokus på at indhente inspiration fra fx andre regioner, organisationer mv. Evt. i kombination med dedikeret og udvidet tid til drøftelser i udvalget, fx i form af et heldags eller et døgnseminar.

Eksempler på projekter/indsatser/organisationer i Danmark:

- ViBIS: Videncenter for brugerinddragelse i sundhedsvæsenet (under Danske Patienter)
- Sygehus Lillebælt: Gode resultater i forhold til patientkommunikation
- En eller flere interesseorganisationer (fx Røde Kors)
- Rådet for socialt udsatte
- En eller flere kommuner med relevante erfaringer og projekter omkring inddragelse

Studietur udenlands

Hvis udvalget ønsker at planlægge en studietur udenlands, er Norge eller England de mest oplagte lande at besøge.

Norge

- *Inddragelse af børn og unge*: Flere indsatsområder/vinkler
  - o I forbindelse med udarbejdelse af helselovgivning
  - o Fokus på etablering af ungdomsråd, bl.a. i Regjeringens strategi for ungdomshelse
  - o Børneinddragelse i egen sagsbehandlingen på myndighedsområdet
- *Inddragelse af pårørende*: Pårørendeinddragelse er en pligt. Det styrker inddragelsen.
- *Teknologirådet*: Forskellige projekter omkring inddragelse (bl.a. med fokus på ældre)

England

- *Sciencewise* (London): Midlertidigt afsluttet projekt målrettet at uddanne/understøtte forskere, som ville bruge inddragende metoder i deres forskning
- *Health Research Authority*: Inddragelse af borgere i forbindelse med sundhedsforskning

- *"The Jones family"* (Wales): Projekt med prototype på en familie, der har behov for en række ydelser

Forslag til datoer

- Torsdag d. 27. – fredag d. 28. oktober 2022
- Onsdag d. 2. – torsdag d. 3. november 2022 (dagen efter regionsrådsmøde)

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter ønsker og muligheder i forhold til en studietur for udvalget.

Sagen afgøres af Inddragelsesudvalget.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget drøftede ønsker til en studietur for udvalget. Udvalget vil arbejde videre med planlægning af en studietur til Norge torsdag den 27. oktober til lørdag den 29. oktober 2022. Administrationen udarbejder forslag til konkret program til behandling på et kommende møde.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

.

Punkt 4: Introduktion til Danske Regioners ”Politisk arbejdsgruppe om demokrati og borgerinddragelse”

EMN-2022-01244

Bilag

Kort sagt - sådan inddrager vi borgerne mere

Sådan inddrager vi borgerne

4 (Åben) Introduktion til Danske Regioners ”Politisk arbejdsgruppe om demokrati og borgerinddragelse”

Sagsresumé

Med sagen præsenteres arbejdet i Danske Regioners ”Politisk arbejdsgruppe om demokrati og borgerinddragelse”. Herunder materiale udarbejdet til inspiration samt essensen af arbejdsgruppens arbejde.

På mødet vil der være et mundtligt oplæg ved kommunikationschef fra Danske Regioner Ditlev Preisler samt regionsrådspolitiker og deltager i arbejdsgruppen Gitte Simoni.

Sagsfremstilling

Baggrund

Bestyrelsen for Danske Regioner nedsatte i 2019 en midlertidig politisk arbejdsgruppe om demokrati og borgerinddragelse. Arbejdsgruppen skulle understøtte den demokratiske inddragelse og sikre videndeling på tværs af regionerne om nye former for borgerdialog og samskabelse samt afdække relevante erfaringer med borgerinddragelse såvel i regioner og kommuner som internationalt.

Arbejdsgruppen fik til opgave at drøfte nye muligheder og perspektiver ved borgerinddragende initiativer. Opgaven var bl.a., at udarbejde et katalog med gode ideer til de fem regionsråd.

På baggrund af arbejdsgruppens fem møder er der udarbejdet følgende materiale (*vedlagt*), som har til formål at inspirere den fortsatte debat om udvikling af det regionale demokrati:

- ”Kort sagt: Sådan inddrager vi borgene mere”
- ”Opsamling om borgerinddragelse: Sådan inddrager vi borgene”

I kort form er essensen af arbejdsgruppens arbejde:

- Borgerinddragelse skal masseres ind i ”systemet” og dermed blive en naturlig del af regionernes arbejde.
- Regionerne skal bruge nettet til inddragelse og ikke kun oplysning.
- De gode ideer SKAL genbruges – Vi behøver ikke opfinde en ny form hver gang, der inddrages borgere.
- De 205 regionale politikere skal blive bedre til at sætte en offentlig dagsorden – også mellem valgene.

På mødet deltager kommunikationschef fra Danske Regioner Ditlev Preisler med et mundtligt oplæg omkring arbejdsgruppens arbejde. Derudover deltager regionsrådspolitiker og deltager i arbejdsgruppen Gitte Simoni med et supplerende mundtligt oplæg om ”den politiske vinkel” på arbejdsgruppen og perspektiver på det videre arbejde med inddragelse i Region Sjælland.

Tværregional konference om status for arbejdet med borgerinddragelse i 2023

Til orientering planlægger Danske Regioner en konference i 2023, hvor de fem regioner skal fremlægge resultatet af arbejdet med borgerinddragelse. Præcis dato for konferencen er ikke

afklaret endnu. Det forventes, at Inddragelsesudvalget vil få en central rolle i forhold til at fremlægge resultater fra Region Sjælland.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter, hvordan arbejdet i ”Politisk arbejdsgruppe for demokrati og borgerinddragelse” kan spille ind i forhold til Inddragelsesudvalgets arbejde.

Sagen afgøres af Inddragelsesudvalget.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Punktet udsættes til næste møde.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem	(A)
Medlem	(V)

Bilag

1. Kort sagt - sådan inddrager vi borgerne mere (DokID: 10326227 - EMN-2022-01244)
2. Sådan inddrager vi borgerne (DokID: 10326226 - EMN-2022-01244)

Punkt 5: Drøftelse af arbejdsform og fokusområder i 2-årig arbejdsplan

EMN-2022-01244

5 (Åben) Drøftelse af arbejdsform og fokusområder i 2-årig arbejdsplan

Sagsresumé

Med sagen lægges der op til en drøftelse af udvalgets arbejdsform med fokus på en programstruktur som ramme for udvalgets opgave omkring udarbejdelse af et inddragelsesprogram. Der lægges desuden op til en drøftelse af fokusområder til udvalgets toårige arbejdsplan (og kommissorium).

På mødet vil Jesper Gyllenborg holde et oplæg som afsæt for drøftelsen.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har defineret, at Inddragelsesudvalget skal stå for udarbejdelse af et inddragelsesprogram for patienter, medarbejdere og civilsamfundet i regionen.

Med konstitueringsaftalen er der derudover defineret følgende i forhold til inddragelse:

- *”Inddragelse af patienter, medarbejdere og civilsamfundet skal være en central del af Region Sjællands arbejde de kommende fire år, for at skabe bedre patienttilfredshed, medarbejdertilfredshed og service i sundhedsvæsnet. Partierne vil skabe et ambitiøst program for inddragelse. Partierne ønsker at få sat den viden som medarbejdere, patienter og civil samfund er i besiddelse af, bragt mere i spil i de politiske og administrative beslutninger.
Der nedsættes et særligt udvalg for en 2 årige periode, der skal udarbejde modeller for hvordan Region Sjælland kan styrke inddragelse i regionens arbejde.”*

Med afsæt i denne politisk formulerede ramme for Inddragelsesudvalgets virke lægges der med sagen op til en drøftelse af udvalgets arbejdsform samt udvalgets arbejdsplan i et to-årigt perspektiv.

Arbejdsform – programstruktur

Jesper Gyllenborg vil på mødet give et oplæg med perspektiver på udvalgets opgave med at udarbejde et inddragelsesprogram som afsæt for en drøftelse i udvalget. Oplægget vil bl.a. indeholde forslag til organisering af udvalgets arbejde i en programstruktur, jf. udvalgets drøftelser på sidste udvalgmøde.

Arbejdsplan i et to-årigt perspektiv

Udvalget drøfter en mulig struktur for en to-årig arbejdsplan, som organiseres med fokus på løbende konkrete leverancer/bidrag til inddragelsesprogrammet. Disse konkrete leverancer/bidrag svarer til fokusområderne i udvalgets kommissorium (jf. øvrig sag på dagsordenen om ”Udkast til kommissorium for udvalget”).

På mødet drøftes mulige fokusområder til udvalgets arbejdsplan. I et to-årigt perspektiv med syv årlige møder og hvor der afsættes tid til færdiggørelse af det endelige inddragelsesprogram i slutningen af 2023, kan det til eksempel give mening at udvælge fem fokusområder.

Udvælgelsen af fokusområder til den to-årige arbejdsplan er samtidig med til at definere udvalgets kommissorium.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Det indstilles, at:

- Udvalget drøfter arbejdsform for udvalget med fokus på en mulig programstruktur for tilrettelæggelsen af arbejdet
- Udvalget drøfter fokusområder til udvalgets toårige arbejdsplan

Sagen afgøres af Inddragelsesudvalget.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget drøftede arbejdsform og fokusområder for udvalget. Udvalget vil primært fokusere på metode- og konceptudvikling i forhold til arbejdet med inddragelse i Region Sjælland. Herunder på brug af innovative og kreative metoder. Arbejdet med metode- og konceptudvikling kobles til udvalgte fokusområder i henhold til udvalgets kommissorium.

Udvalget vil også arbejde med kreative og innovative metoder i udvalgets eget arbejde, med fokus på involvering af interne og eksterne inspirationsoplæg, besøg ude af huset mv.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem (A)
Medlem (V)

Bilag

.

Punkt 6: Drøftelse af udvalgets kommissorium

EMN-2022-01244

Bilag

Udkast til kommissorium.docm

6 (Åben) Drøftelse af udvalgets kommissorium

Sagsresumé

Inddragelsesudvalget drøfter udkast til kommissorium med afsæt i de øvrige drøftelser på mødet omkring arbejdsform og arbejdsplan.

Sagsfremstilling

Der lægges med sagen op til en drøftelse af udvalgets kommissorium med afsæt i *vedlagte* udkast.

Særligt udvalg – rammer for udvalgets arbejde

Jf. Styrelsesvedtægtens kapitel 5 § 21 er Inddragelsesudvalget nedsat som et særligt udvalg med henblik på varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for Regionsrådet eller Forretningsudvalget. Som udgangspunkt delegeres der ikke kompetence til de særlige udvalg.

Udvalget nedsættes foreløbigt for de første to år af funktionsperioden med deltagelse af 11 medlemmer, jf. beslutning i Regionsrådet d. 18. januar 2022.

Drøftelse af udkast til kommissorium for udvalget

Hensigten med kommissoriet er at beskrive formålet med udvalgets arbejde. I tråd med praksis i de stående udvalg anbefales det, at de særlige udvalg arbejder ud fra kommissorier, som indeholder beskrivelser af udvalgets arbejdsopgave og fokusområder. Dette udfoldes nedenfor.

Udvalgets arbejdsopgave

Det særlige udvalg, Inddragelsesudvalget, skal stå for udarbejdelse af et inddragelsesprogram for patienter, medarbejdere og civilsamfundet i Region Sjælland.

Inddragelsesprogrammet bygges op omkring anbefalinger og metoder til at arbejde struktureret med styrket inddragelse indenfor forskellige definerede fokusområder med fokus på bl.a. effekt.

Det udarbejdede inddragelsesprogram overleveres til de relevante stående udvalg og Forretningsudvalget med henblik på videre prioritering og implementering.

Udvalgets fokusområder

Afklares i drøftelserne på nærværende udvalgsmøde.

Udvalgets formål er at styrke regionens indsats i forhold til inddragelse.....

I arbejdet med inddragelsesprogrammet vil udvalget søge inspiration og drøfte anbefalinger og metoder indenfor xx overordnede fokusområder:

1. xxxx
2. yyy
3. zzz

- 4. ...
- 5. ...

Forankring af arbejdsopgaver og fokusområder i politiske udvalg

Udvalgets arbejdsopgaver og fokusområder har kobling til konstitueringsaftalen samt tillæg hertil. Der er flere opgaver i konstitueringsaftalen, der går på tværs af flere udvalg. For at håndtere dette er der mellem formandskabet og udvalgsformændene aftalt følgende principper i samarbejdet mellem udvalgene:

- Ansvar for opgaver, der går på tværs af flere udvalg, skal entydigt placeres i ét udvalg, der så har pligt til at inddrage andre relevante udvalg i opgavens løsning. Det gælder fx opgaver i forhold til forebyggelse og lighed i sundhed.
- Der kan ikke træffes beslutninger i et udvalg, som i væsentlig grad påvirker arbejdet i et andet udvalg, uden at det andet udvalg inddrages.

Videre proces

Med udgangspunkt i udvalgets drøftelser justeres vedlagte udkast til kommissorium med henblik på forelæggelse for udvalget på møde d. 18. maj 2022.

Efterfølgende forelægges udkast til kommissorium for Forretningsudvalget den 30. maj 2022 og Regionsrådet den 7. juni 2022. Udkastet forelægges i en samlet sag sammen med udkast til kommissorier for de stående udvalg med henblik på endelig godkendelse af Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter udkast til kommissorium med særligt fokus på udvælgelse af fokusområder.

Sagen afgøres af Inddragelsesudvalget.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget drøftede foreløbigt udkast til kommissorium. Som opfølgning på udvalgets drøftelse forelægges konkret udkast til kommissorium på næste møde med indarbejdelse af følgende fem fokusområder:

1. Patientkommunikation og service
2. Inddragelse målrettet særlige grupper
3. Frivillighedsområdet og inddragelse af civilsamfund
4. Bestående politiske dagsordener
5. Generelt perspektiv

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

1. Udkast til kommissorium.docm (DokID: 10312904 - EMN-2022-01244)

Punkt 7: Eventuelt

EMN-2022-01244

7 (Åben) Eventuelt

Sagsresumé

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Indstilling

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Administrationen orienterede om invitation til arrangement ved Djøf: "Skal politikken tilbage til borgerne?". Konkret invitation fremsendes til udvalget som opfølgning på mødet.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

.

**Punkt 8: Godkendelse i Prepare af deltagelse i møde i Inddragelsesudvalget
6. april 2022**

EMN-2022-01244

8 (Åben) Godkendelse i Prepare af deltagelse i møde i Inddragelsesudvalget 6. april 2022

Sagsresumé

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Indstilling

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Anders Koefoed

Medlem
Medlem

(A)
(V)

Bilag

.

